

การพัฒนาที่ยั่งยืน ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของจีน

หลี่ เหวินเหลียง*

lirenliang2511@hotmail.com

บทคัดย่อ

ประเทศจีนมีการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม 5 ปี ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1953 เป็นต้นมา ขณะนี้ได้ดำเนินการตามแผนฯ ฉบับที่ 12 และกำลังวางแผนจัดทำแผนฯ ฉบับที่ 13 (ปี ค.ศ. 2016-2020) จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทั้งหมด 12 ฉบับ สามารถแบ่งเป็นสามช่วง ช่วงที่ 1 ตั้งแต่แผนพัฒนา ฉบับที่ 1-5 เป็นแผนพัฒนา จัดทำและดำเนินการในบริบทประเทศจีนที่เป็นสังคมนิยมอย่างเข้มงวด ช่วงที่ 2 ตั้งแต่แผนพัฒนาฉบับที่ 6 - 10 เน้นการกระตุ้นพัฒนาเศรษฐกิจมุ่งอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นหลัก ช่วงที่ 3 ตั้งแต่แผนพัฒนา ฉบับที่ 11-13 เน้นการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและเน้นการพัฒนาอย่างยั่งยืน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 ถือได้ว่าเป็นแผนที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะในปี 2020 เป็นปีที่จะสิ้นสุดแผนฯ ฉบับที่ 13 อีกทั้งยังเป็นปีที่จะสิ้นสุดกับก้าวที่สองของการพัฒนาประเทศตามแผนยุทธศาสตร์ของประเทศจีน นอกจากนี้ยังเป็นปีที่ครบรอบ 100 ปีของการก่อตั้งพรรคคอมมิวนิสต์จีนอีกด้วย อย่างไรก็ตาม จีนจะประสบความท้าทายทั้งในและนอกประเทศ ปัจจัยภายในประเทศ เช่น ความเหลื่อมล้ำทางสังคม ปัญหาสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ปัจจัยภายนอกประเทศ เช่น การชะลอตัวทางเศรษฐกิจระดับโลก ปัญหาการเมืองและความมั่นคง เช่น ทะเลจีนใต้ เป็นต้น ปัญหาเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อการนำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับ 13 ไปปฏิบัติ และส่งผลกระทบต่อพัฒนาอย่างยั่งยืนของจีนโดยตรง

คำสำคัญ: แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนฯ ฉบับที่ 13 การพัฒนาอย่างยั่งยืน

*อาจารย์ คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

Sustainable Development in China's Economic and Social Development Plan

Li Renliang*

lirenliang2511@hotmail.com

Abstract

In 1953 China began implementing its first five-year economic and social development plan. Currently it has been implementing the 12th five-year plan and is formulating the 13th five-year plan (2016-2020). Its twelve economic and social plans can be divided into three periods. The first period covers the 1st– the 5th plans (1953-1980). The plans were formulated and strictly implemented in accordance with the socialist system. The second period included the 6th – the 10th plans (1981-2005). These plans focused on stimulating economic development to enhance the economic growth. The third period encompassed the 11th – the 13th plans (2006-2020) and focused on sustainability of economic and social stability and environmental development. The 13th five-year plan is considered very important because in 2020 the two out of three phases of the implementation of the developmental strategic plan will end and the centennial anniversary of the foundation of the Communist Party of China will be celebrated. However, China will face challenges both internally and externally. Internal factors are, for example, social inequality, environmental issues, etc. External factors are, for example, the slowdown of global economy, political and national security issues such as the South China Sea conflict. All these challenges affect the implementation of the 13th five-year economic and social development plan and directly affect China's sustainable development.

Keywords: Five-year Plan of Economic and Social Development, The 13th Five-year Plan, Sustainable Development

---

*Lecturer, School of Social and Environmental Development
National Institute of Development Administration

แผนพัฒนาประเทศของจีน

ประเทศจีนเป็นประเทศที่มีการดำเนินการพัฒนาตามแผนการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมน กล่าวคือ มีแผนยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมน 5 ปี ประเทศจีนมีการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมน 5 ปี เริ่มตั้งแต่ปี ค.ศ. 1953 ในระหว่างปี ค.ศ. 1953-1957 เป็นการใช้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมน 5 ปี ฉบับแรก หลังจากนั้นมีการทำแผนและปฏิบัติตามแผนฯ เรื่อยมาจนถึงปัจจุบันและกำลังปฏิบัติตามแผนฯ ฉบับที่ 12 อยู่ (ปี ค.ศ. 2011-2015) ขณะนี้แผนฯ ฉบับที่ 12 ได้มีการปฏิบัติหรือดำเนินการมาแล้วครึ่งทาง รัฐบาลจีนกำลังวางแผนการประเมินแผนฯ ฉบับที่ 12 เพื่อเป็นการประเมินผล และเป็นแนวทางในการกำหนดแผนฯ ฉบับที่ 13 (ปี ค.ศ. 2016-2020)

แผนยุทธศาสตร์ได้เสนอขึ้นอย่างเป็นทางการโดยท่าน เต็ง เสี่ยวผิง อดีตรองนายกรัฐมนตรีของจีน ในที่ประชุมคณะกรรมการกลางครบองค์คณะครั้งที่ 13 ของพรรคคอมมิวนิสต์จีน เมื่อเดือนตุลาคม ปี ค.ศ. 1987 ท่านเต็ง เสี่ยวผิง กำหนดแผนยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศจีนไว้ดังต่อไปนี้ เป้าหมายก้าวแรก คือ จากปี ค.ศ. 1981-1990 ผลผลิตทั้งหมดรวมในประเทศหรือ GDP จะเพิ่มขึ้นเป็นเท่าตัวของปี ค.ศ. 1980 เพื่อแก้ปัญหาปากท้องของประชาชนให้ประชาชนพอกินพอใช้ ก้าวที่สอง จากปี ค.ศ. 1991-2000 ผลผลิตทั้งหมดรวมในประเทศหรือ GDP จะเพิ่มขึ้นเป็นเท่าตัวของปี ค.ศ. 1990 ทำให้ประเทศจีนบรรลุสังคมนิยมใช้ซึ่งเป็นเป้าหมายของก้าวที่สอง ในปี ค.ศ. 2000 ประเทศจีนก็ได้บรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ กล่าวคือในปี ค.ศ. 1980 GDP ต่อหัวมีเพียงแค่ 250 เหรียญสหรัฐฯ พอเมื่อถึงปี ค.ศ. 1990 GDP ต่อหัวเพิ่มเป็น 500 เหรียญสหรัฐฯ ปี ค.ศ. 2000 ซึ่งเป็นปีที่สิ้นสุดก้าวที่สอง เพราะ GDP ต่อหัวของจีนอยู่ที่ 848 เหรียญสหรัฐฯ ก้าวที่สาม จากปี ค.ศ. 2001-2010 GDP ต่อหัวเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเท่าตัวจากปี ค.ศ. 2000 ทำให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น บรรลุเป้าหมายมีกินมีใช้อย่างทั่วถึง เมื่อสิ้นสุดก้าวที่สามในปี ค.ศ. 2010 GDP ต่อหัวอยู่ที่ 4,380 เหรียญสหรัฐฯ (ยุทธศาสตร์พัฒนา 3 ก้าว, 2558)

เมื่อประเทศจีนบรรลุเป้าหมาย 3 ก้าวในปี 2010 ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนจีนมีกินมีใช้อย่างทั่วถึง GDP ต่อหัวอยู่ที่ 4,380 เหรียญสหรัฐฯ แล้วรัฐบาลจีนซึ่งมี ประธานาธิบดีเจียง เจ๋อหมี่ ได้ถือว่าประเทศจีนสำเร็จยุทธศาสตร์ก้าวใหญ่ก้าวที่หนึ่ง และได้กำหนดว่าตั้งแต่ปี ค.ศ. 2010-2020 เป็นก้าวที่สอง เป้าหมายทางยุทธศาสตร์คือ GDP ต่อหัว เพิ่มเป็น 4 เท่าตัวของปี ค.ศ. 2000 ตามสถิติล่าสุด GDP ต่อหัวของจีนในปี ค.ศ. 2013 อยู่ที่ 6,747 เหรียญสหรัฐฯ (nominal GDP) หรือ 9,844 เหรียญสหรัฐฯ (PPP GDP) จากปี ค.ศ. 2020-2050 เป็นก้าวที่สามบรรลุสังคมนิยมอยู่ดีมีสุขอย่างทั่วถึง ซึ่งมีนัยสำคัญว่าประเทศจีนใหม่หรือสาธารณรัฐประชาชนจีนสถาปนาเมื่อปี ค.ศ. 1949 จะครบ 100 ปีในปี ค.ศ. 2049 ประจวบเหมาะกับปี ค.ศ. 2050 (ยุทธศาสตร์พัฒนา 3 ก้าว, 2558)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 5 ปี ฉบับที่ 12 ของจีน

ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนสถาปนาเมื่อปี ค.ศ. 1949 และมีการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 5 ปี เมื่อปี ค.ศ. 1953 จนถึงปัจจุบัน ได้จัดทำและดำเนินการตามแผนพัฒนามาแล้ว 12 ฉบับอย่างต่อเนื่องกันมา แน่นนอนในแต่ละช่วงเวลาของการพัฒนา ก็ได้มีการปรับเปลี่ยนแผนพัฒนาอยู่เสมอตามสถานการณ์เศรษฐกิจและสังคมทั้งภายในและนอกประเทศ ซึ่งมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 5 ปี ฉบับที่ 1 (ค.ศ. 1953-1957) เพิ่มอัตราความเร็วให้แก่อุตสาหกรรม เพื่อพัฒนาให้ทันประเทศอังกฤษและสหรัฐอเมริกา (หลี่ เหวินเหลียง, 2553) เนื่องจากประเทศจีนใหม่เพิ่งสถาปนาขึ้น ประเทศจีนเคยได้รับการกดขี่จากชาติตะวันตกมานาน ดังนั้นภารกิจสำคัญแรกคือ ต้องพัฒนาประเทศโดยเฉพาะด้านอุตสาหกรรม ภายใต้ความช่วยเหลือของอดีตสหภาพโซเวียต จีนได้ดำเนิน 694 โครงการ เพื่อสร้างรากฐานให้สังคมนิยม

2. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 5 ปี ฉบับที่ 2 (ค.ศ. 1958-1962) ก้าวกระโดดใหญ่ ถอยหลังใหญ่ (หลี่ เหวินเหลียง, 2553) หลังจากประสบความสำเร็จในแผนพัฒนาฉบับที่ 1 รัฐบาลจีนจึงกำหนดแผนแบบก้าวกระโดดใหญ่โดยตั้งเป้าว่าจะสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ยกกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน แต่ผลปรากฏว่าการผลิตถ่านหิน น้ำมันดิบ กระแสไฟฟ้า เหล็กกล้า ปูนซีเมนต์ ัญญาอาหาร และฝ้ายล้วนไม่บรรลุเป้าหมาย มีหน้าซ้ำ ปริมาณการผลิตัญญาอาหารและฝ้ายยังต่ำกว่าระดับของปี ค.ศ. 1952

3. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 5 ปี ฉบับที่ 3 (ค.ศ. 1966-1970) สร้างเมือง พัฒนาชนบท เตรียมรบเตรียมรับมือภัยอดอยาก (หลี่ เหวินเหลียง, 2553) เนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 2 ไม่บรรลุเป้าหมาย ภารกิจหลักคือการฟื้นฟูเศรษฐกิจประชาชาติ แต่ในปี ค.ศ. 1966 เกิดเหตุการณ์การปฏิวัติใหญ่ทางวัฒนธรรมอย่างเฉียบพลัน ทำให้เศรษฐกิจ สังคมได้รับผลกระทบอย่างใหญ่หลวง การแก้ปัญหาเรื่องอาหารการกิน เรื่องเครื่องนุ่งห่มและการใช้สอยเป็นภารกิจสำคัญที่สุด ยิ่งไปกว่านั้นเกิดความตึงเครียดและปะทะกันในชายแดนระหว่างจีนกับโซเวียต ทำให้ประเทศจีนทุ่มเงินทุ่มัญญาอาหารในปี ค.ศ. 1970 เพื่อเตรียมรบ

4. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 5 ปี ฉบับที่ 4 (ค.ศ. 1971-1975) เสียศูนย์รุนแรง ปรับยุทธศาสตร์ (หลี่ เหวินเหลียง, 2553) การปฏิวัติใหญ่ทางวัฒนธรรมต่อเนื่องกันมาจนถึงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4 และยังไม่มียุทธศาสตร์ที่ชัดเจน ทำให้ประเทศจีนประสบปัญหาความวุ่นวายทางสังคม ทำให้การพัฒนาเศรษฐกิจหยุดชะงัก ความสนใจของคนในชาติหันไปสนใจการต่อสู้ระหว่างชนชั้น สังคมเกิดภาวะเสียศูนย์อย่างรุนแรง

5. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 5 ปี ฉบับที่ 5 (ค.ศ. 1976-1980) ก้าวกระโดดใหญ่ จุดหักเหใหญ่ (หลี่ เหวินเหลียง, 2553) เป็นช่วงเวลาที่มีการจัดแก๊ง 4 คน และมีการจัดการประชุมครั้งที่ 3 สมัยที่ 11 ในปีค.ศ. 1978 ซึ่งเป็นการสร้างเศรษฐกิจแบบก้าวกระโดดอีกครั้งหนึ่ง เนื่องจากนโยบาย

เปิดประเทศและปฏิรูปทางเศรษฐกิจในปี ค.ศ.1978 ภายใต้แนวความคิดของเติ้ง เสี่ยวผิง ซึ่งถือว่าเป็นจุดหักเหใหญ่อีกครั้งหนึ่ง ที่สำคัญประเทศจีนได้ก้าวพ้นจากความวุ่นวายทางสังคมสู่การพัฒนา

6. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 5 ปี ฉบับที่ 6 (ค.ศ. 1981-1985) เดินไปสู่การเปิดประเทศและปฏิรูปทางเศรษฐกิจอย่างเป็นขั้นเป็นตอน (ทลี เทรินเหลียง, 2553) ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 เน้นการส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศเพื่อดึงดูดทุนและเทคโนโลยีจากต่างประเทศมาช่วยพัฒนาประเทศ และในขณะเดียวกันเริ่มให้ความสำคัญกับการพัฒนาสังคมโดยเน้นการเพิ่มรายได้ของประชาชนให้ความสำคัญกับสวัสดิการสังคม เช่น การศึกษา การรักษาพยาบาล เป็นต้น

7. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 5 ปี ฉบับที่ 7 (ค.ศ. 1986-1990) ปฏิรูปฝาด่านบริหารจัดการและปรับปรุง (ทลี เทรินเหลียง, 2553) พอเปิดประเทศและปฏิรูปเศรษฐกิจไปได้ระยะหนึ่งเกิดความขัดแย้งและต่อสู้อันตรายระหว่างกระแสเสรีนิยมและกระแสอนุรักษนิยม เป็นเหตุก่อให้เกิดเหตุการณ์จัตุรัสเทียนอันเหมินเมื่อปี ค.ศ. 1989 ในที่สุดก็สงบเหตุการณ์ ฝาด่านบริหารจัดการได้สำเร็จ

8. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 5 ปี ฉบับที่ 8 (ค.ศ. 1991-1995) เติ้ง เสี่ยวผิงสำรวจภาคใต้ เกิดกระแสปฏิรูป (ทลี เทรินเหลียง, 2553) ในแผนพัฒนาฯฉบับที่ 7 สังคมเกิดสองกระแสหลัก ได้แก่เสรีนิยม ผลักดันจีนเปิดประเทศและดำเนินการปฏิรูปเศรษฐกิจต่อไป ขณะเดียวกันเกิดกระแสอนุรักษนิยมโดยเห็นว่าหนทางและวิธีการของจีนผิดไปจากทฤษฎีสังคมนิยม ดังนั้นในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 เน้นย้ำหนทางและวิธีการของการปฏิรูปเศรษฐกิจ เติ้ง เสี่ยวผิงได้เดินทางไปสำรวจและกล่าวคำปราศรัยที่เซินเจิ้น ผลักดันการปฏิรูปทางเศรษฐกิจต่อไปโดยยกเซินเจิ้นเป็นต้นแบบของการพัฒนา

9. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 5 ปี ฉบับที่ 9 (ค.ศ. 1996-2000) การปรับค่อมภาค เศรษฐกิจ “ซอฟท์แลนดิง”¹ (Soft Landing) (ทลี เทรินเหลียง, 2553) หลังจากการเน้นย้ำยุทธศาสตร์เปิดประเทศและปฏิรูปเศรษฐกิจ เกิดปรากฏการณ์เศรษฐกิจจีนพัฒนาอย่างร้อนแรงมาก เป็นช่วงเวลา เศรษฐกิจจีนพัฒนาในอัตราเร็วสูงสุดในประวัติศาสตร์ ทำให้เป็นห่วงว่าจะเกิดฟองสบู่เศรษฐกิจจีนแตกหรือไม่ ดังนั้นจีนพยายามปรับค่อมเศรษฐกิจจีนเชิงมหภาคให้เกิดซอฟท์แลนดิง

10. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 5 ปี ฉบับที่ 10 (ค.ศ. 2001-2005) พัฒนาระบบเศรษฐกิจตามกลไกการตลาด ใช้การตลาดจัดสรรทรัพยากร (ทลี เทรินเหลียง, 2553) ในแผนพัฒนาฯ ที่ผ่านมานั้นการกระตุ้นการพัฒนาเศรษฐกิจโดยมองข้ามกลไกการตลาด จึงส่งผลให้เกิดปัญหาเศรษฐกิจร้อนแรงเกินไป จึงต้องมีการควบคุมไม่ให้เกิดฟองสบู่แตก อีกอย่างคือเกิดการใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลือง ดังนั้น ในแผนพัฒนาฯฉบับที่ 10 ให้ความสำคัญกับกลไกการตลาด ให้ระบบกลไกการตลาดมีบทบาทในการปรับราคาสินค้า ราคาทรัพยากร

11. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 5 ปี ฉบับที่ 11 (ค.ศ. 2006-2010) เปิดประเทศปฏิรูป เด็ดเดี่ยวไม่โลเล (ทลี เทรินเหลียง, 2553) จากการจัดทำและปฏิบัติตามแผนพัฒนาฯ มา ทำให้

¹ซอฟท์แลนดิง (Soft Landing) เป็นศัพท์ทางเศรษฐศาสตร์ที่หยิบยืมเอาศัพท์ทางการแพทย์มาใช้ หมายถึง การลงจอดอย่างละมุนละม่อมหรือการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจอย่างละมุนละม่อม.

เศรษฐกิจ สังคมจีนได้รับการพัฒนา เป็นการตอกย้ำประเทศจีนเดินมาถูกทางแล้ว แม้จะมีปัญหาเกิดขึ้นอยู่บ้าง และจีนก็สามารถแก้ไขได้ ดังนั้น จีนมีความมั่นใจในหนทางเปิดประเทศ ปฏิรูปเศรษฐกิจ สังคมของจีน

12. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 5 ปี ฉบับที่ 12 (ค.ศ. 2011-2015) ปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจ เปลี่ยนวิธีขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจีน (หลี่ เหวินเหลียง, 2553) แผนพัฒนาที่ผ่านมาเน้นการผลิตสินค้าและส่งออกเป็นหลัก จีนเป็นโรงงานผลิตของโลก ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 เน้นการผลิตส่งออก และการนำเข้า จีนเป็นแหล่งวิจัยและพัฒนา ในขณะเดียวกันเน้นส่งเสริมบริษัทของจีนก้าวออกไปลงทุนในต่างประเทศ

เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม ค.ศ. 2013 มีการประเมินแผนพัฒนาฉบับที่ 12 ระยะกลาง มีตัวชี้วัดทั้งหมด 24 ตัว ตัวชี้วัด 20 ตัว ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา เป็นต้นบรรลุเป้าหมายมีเพียง 4 ตัว ด้านสิ่งแวดล้อมยังไม่บรรลุเป้าหมายและคาดว่าจะยากที่จะบรรลุเป้าหมายในแผนพัฒนาฉบับที่ 12 ด้วย จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทั้งหมด 12 ฉบับ สามารถแบ่งเป็นสามช่วง ช่วงที่ 1 ตั้งแต่แผนพัฒนาฉบับที่ 1-5 เป็นแผนพัฒนาจัดทำและดำเนินการในบริบทประเทศจีนที่เป็นสังคมนิยมอย่างเข้มงวด ช่วงที่ 2 ตั้งแต่แผนพัฒนาฉบับที่ 6 - 10 เน้นการกระตุ้นพัฒนาเศรษฐกิจ มุ่งอัตราเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นหลัก ช่วงที่ 3 ตั้งแต่แผนพัฒนา 11-13 เน้นการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล เน้นการพัฒนาอย่างยั่งยืน

แผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคม 5 ปีฉบับที่ 13

ความสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม 5 ปี ฉบับที่ 13

เมื่อวันที่ 2 กันยายน 2014 นาย หลี่ เค่อเฉียง นายกรัฐมนตรีจีนได้เรียก กระทรวง ทบวง กรม ที่สังกัดคณะรัฐมนตรีประชุมเพื่อวางแผนกำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 13 ถือว่าเป็นการเปิดฉากของการทำแผนฯ ฉบับที่ 13 (หลี่ เค่อเฉียง, 2014)

ความสำคัญของแผนฯฉบับที่ 13 แผนฯ ฉบับที่ 13 ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2016- 2020 ปี ค.ศ.2020 สำหรับประเทศจีนมีนัยสำคัญอย่างยิ่ง กล่าวคือ

1) ตามแผนยุทธศาสตร์ของจีน GDP ต่อหัวในปี ค.ศ. 2020 จะเพิ่มอีกหนึ่งเท่าตัวจากปีค.ศ. 2010 ถึง 8,760 เหรียญสหรัฐฯ ทำให้ประชาชนอยู่ดีกินดีอย่างทั่วถึง ระบบต่าง ๆ ของสังคมมีความสมบูรณ์แบบมากยิ่งขึ้น มีเสถียรภาพ (หลี่ เค่อเฉียง, 2014)

2) ปี ค.ศ.2020 ตามแผนยุทธศาสตร์ใหม่ที่เสนอโดยประธานาธิบดี หู จินเทาถือว่าเป็นก้าวใหญ่ ก้าวที่สอง ทำให้ประเทศจีนเข้าไปอยู่ในระดับปานกลางของประเทศพัฒนาแล้วให้ได้

3) ปี ค.ศ.2020 อยู่ในช่วง 30 ปีของระยะที่สาม 30 ปี ระยะที่หนึ่งคือจากปี ค.ศ.1949 - 1980 และ 30ปีระยะที่สองคือ จากปี ค.ศ.1980- 2010 และ 30 ปีระยะที่สามคือจากปี ค.ศ.2010-2040

ประเทศจีนจะครบ 100 ปี ในปีค.ศ. 2049 ประเทศจีนต้องทำให้ความฝันของจีนหรือ Chinese Dreams กลายเป็นจริงให้ได้ นั่นคือความเจริญรุ่งเรือง ความอยู่ดีมีสุขของจีน

4) จากการพัฒนาที่ผ่านมา จะเห็นได้ว่านโยบายของจีนจะเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นหลัก ในความเป็นจริง เศรษฐกิจของจีนได้รับการพัฒนาอย่างรวดเร็ว จนกลายเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจของโลก แต่ในขณะเดียวกันก็เกิดปัญหาสังคมมากมายเช่นเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นความเหลื่อมล้ำของคนในสังคม ปัญหาสิ่งแวดล้อม เกิดปัญหาพายุทราย หมอกควันพิษ เป็นต้น ซึ่งมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ถึงแม้ว่าเศรษฐกิจมีการพัฒนา แต่ค่าแรงก็แพงขึ้น ทรัพยากรภายในประเทศถูกใช้จนเกือบหมดสิ้น ปัญหาเหล่านี้ล้วนสะท้อนให้เห็นว่าการพัฒนาที่ผ่านมาไม่ได้เป็นการพัฒนาอย่างสมดุล อย่างยั่งยืน

ดังนั้น แผนฯฉบับที่ 13 จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ที่จะมีการทำแผนดีหรือไม่ มีการนำแผนฯ ไปปฏิบัติหรือไม่ เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเป้าหมาย ครอบรอบ 100 ปี ของทั้ง 2 เหตุการณ์ที่สำคัญของจีน ซึ่งได้แก่ ครอบรอบ 100 ปี ของการสถาปนาพรรคคอมมิวนิสต์จีน (ปีค.ศ.1921-2021) และ ครอบรอบ 100 ปีของการสถาปนาประเทศจีนใหม่ (ปี ค.ศ.1949-2049)

ความท้าทายสำหรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคม 5 ปี ฉบับที่ 13

จากที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่าแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 13 มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาของประเทศจีน ประเทศจีนจะได้รับการพัฒนาอย่างสมดุล อย่างยั่งยืนหรือไม่ขึ้นอยู่กับ การกำหนดและนำแผนฯ ฉบับที่ 13 ไปปฏิบัติ

แผนฯ ฉบับที่ 13 ได้รับการปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กับความท้าทายทั้งจากภายในประเทศและนอกประเทศ กล่าวคือ ภายในประเทศ ต้องแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำของคนในสังคม การพัฒนาของจีนไม่ใช่เพื่อคนกลุ่มหนึ่งรวย แต่แน่นอน จะให้ทุกคนรวย มีกินมีใช้ เท่าเทียมกันหมดคงทำไม่ได้ แต่รัฐบาลต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่เท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะใช้นโยบายโครงสร้าง ภาษีก็ตาม ให้คนรวยช่วยสังคม ช่วยคนจนมากยิ่งขึ้น ต้องให้คนส่วนใหญ่ได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาของจีน ความเหลื่อมล้ำในสังคมอาจจะเป็นต้นเหตุก่อให้เกิดความวุ่นวาย ความไม่สงบ ความแตกแยกในสังคมซึ่งถือว่าเป็นปัญหาใหญ่อันดับต้น ๆ ของรัฐบาลจีนที่ต้องหามาตรการแก้ไขให้ได้ ความท้าทายอีกประเภทหนึ่งคือปัญหาสิ่งแวดล้อม การพัฒนาเศรษฐกิจของจีนที่ผ่านมาแลกมาด้วยการ สิ้นเปลืองทรัพยากรธรรมชาติและสูญเสียสิ่งแวดล้อม ทุกวันนี้คนจีนทุกคนกำลังได้รับผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากฝีมือมนุษย์ ฉะนั้นสิ่งแวดล้อมจะเป็นความท้าทายที่จีนต้องเผชิญและต้องแก้ไขให้ได้ภายในแผนฯฉบับที่ 13 นี้

สำหรับความท้าทายจากภายนอกประเทศจะมีอยู่สองประการหลัก ๆ กล่าวคือ การชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก และการเมืองกับความมั่นคงระหว่างประเทศ เป็นที่ทราบกันว่าประเทศต่าง ๆ กำลังประสบภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว นั่นหมายถึงการส่งออกของจีนก็ได้รับผลกระทบด้วย ดังนั้น อัตราการเจริญเติบโตของจีนก็ปรับลดลงด้วย สำหรับประเทศจีนซึ่งเป็นประเทศใหญ่จำเป็นต้องมีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่เหมาะสมเพื่อรักษาการจ้างงาน รักษารายได้ของคนในระดับที่เหมาะสม

มีฉะนั้น จะเกิดผลกระทบแบบห่วงโซ่ไปทุกอาชีพทุกระดับ เป็นที่ประจักษ์ว่าประเทศจีนมีการผงาดขึ้น ดังนั้นประเทศมหาอำนาจบางประเทศสร้างวาทกรรมว่าการผงาดขึ้นของจีนเป็นภัยคุกคามต่อภูมิภาคและ สันติสุขประเทศบางประเทศซึ่งมีข้อพิพาทเหนือน่านน้ำกับจีนอยู่แล้วให้สถานการณ์บานปลาย ซึ่งจะ ส่งผลกระทบต่อความมุ่งมั่นสร้างสรรค์ประเทศของจีนโดยตรง ในแผนฯฉบับที่ 13 จีนต้องพยายามสร้าง ความเข้าใจกับประเทศเพื่อนบ้านของจีนเพื่อการพัฒนาของแต่ละประเทศและเพื่อสันติภาพของภูมิภาค ของโลกด้วย

หากประเทศจีนสามารถรับมือกับความท้าทายจากภายในและนอกประเทศได้ การนำแผนฯ ฉบับที่ 13 ไปปฏิบัติหน้าจะประสบผลสำเร็จ และทำให้ประเทศจีนได้รับการพัฒนาอย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- ยุทธศาสตร์พัฒนา 3 ก้าว. (2558). สืบค้น 14 มีนาคม 2558 จาก, http://baike.baidu.com/link?url=n3OZ-Y0LlpLgnQ_tn3sKX_8YFkbWkbwj5UQ3DFxw6Qe-_klHma0BSx58wS-DVwXr_g7YnCGc2euQBErui-2V.2015
- หลี่ เค่อเฉียน. (2014). *ทำแผนฯ ฉบับที่13ให้ดีขึ้นด้วยจิตใจปฏิรูปและสร้างสรรค์*. สืบค้น 4 กันยายน 2557, จาก www.gov.cn.com
- หลี่ เค่อเฉียน. (2014). *รายงานการทำงานของรัฐบาลของนายหลี่ เค่อเฉียน*. สืบค้น 30 มิถุนายน 2557, จาก www.xinhuanet.com
- หลี่ เหวินเหลียง. (2553). *60ปีแห่งการสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีน*. กรุงเทพฯ: โครงการสำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.